

Sygn. akt VIII U 1075/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Stańczyk
Protokolant:	p. o. prot. sąd. Magdalena Wajda

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2019 roku w Lublinie

sprawy S. D.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek odwołania S. D.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 19 lutego 2018 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wnioskodawcy S. D. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2017 roku.

Sygn. akt VIII U 1075/18

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 19 lutego 2018 roku odmówił S. D. prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony do dnia 31 grudnia 2017 roku nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, a gospodarstwo wydzierżawił umową dzierżawy z dnia 29 stycznia 2018 roku (decyzja k. 39 akt KRUS).

S. D. złożył odwołanie od powyższej decyzji. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że od 2011 roku nie prowadzi działalności gospodarczej, a posiadane przez niego grunty były użytkowane na podstawie ustnej umowy dzierżawy (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

S. D., urodzony dnia (...), w dniu 20 grudnia 2017 roku złożył wniosek o emeryturę rolniczą (wniosek k. 1-3 akt KRUS).

Decyzją z dnia 19 stycznia 2018 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury rolniczej, ponieważ do dnia 31 grudnia 2017 roku nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej (decyzja k. 35 akt KRUS).

W dniu 29 stycznia 2018 roku S. D. dostarczył do organu rentowego umowę dzierżawy z dnia 29 stycznia 2018 roku, zgodnie z którą A. K. wydzierżawił od niego na okres 10 lat grunty o powierzchni 1,55 ha, z tego 0,98 ha przeliczeniowego, położone w miejscowości Z. (umowa k. 37-38 akt KRUS).

Zaskarżoną decyzją z dnia 19 lutego 2018 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ponownie odmówił S. D. prawa do emerytury rolniczej wskazując, że do dnia 31 grudnia 2017 roku nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej (decyzja k. 39 akt KRUS).

S. D. jest właścicielem gruntów rolnych o powierzchni 1,54 ha, w tym 0,98 ha przeliczeniowego, położonego w miejscowości Z.. Z uwagi na zły stan zdrowia nie jest w stanie pracować w gospodarstwie rolnym. Decyzją z dnia 3 marca 2011 roku, wydaną przez Starostę (...), wnioskodawca został uznany za bezrobotnego, bez prawa do zasiłku, a od dnia 1 stycznia 2017 roku korzysta ze świadczeń pomocy społecznej w formie zasiłków celowych i okresowych (decyzje k. 4,5, zaświadczenie k. 6 a.s., dokumentacja medyczna k. 18 a.s.).

Wnioskodawca mieszka samotnie. Jego żona, z którą pozostaje w separacji, pobiera emeryturę i nie jest właścicielką gruntów rolnych (zeznania wnioskodawcy k. 28, 29 a.s.).

Od dnia 1 września 2017 roku wnioskodawca wydzierżawił grunty rolne A. K. na podstawie ustnej umowy dzierżawy. A. K. opłaca podatek rolny od dzierżawionej działki oraz otrzymuje dopłaty z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W dniu 29 stycznia 2018 roku wnioskodawca zawarł z A. K. pisemną umowę dzierżawy (zeznania wnioskodawcy k. 19v, 29; zeznania A. K. k. 28v-29; zeznania Z. S. k. 29 a.s.; umowa k. 37-38 akt KRUS).

Stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie dowodów z dokumentów oraz z zeznań świadków i wnioskodawcy.

Dowody z zeznań świadków A. K. oraz Z. S. zostały uznane za wiarygodne. Świadkowie zgodnie wskazali, że wnioskodawca nie prowadzi działalności rolniczej. Posiadane grunty rolne wydzierżawił od września 2017 roku w formie ustnej umowy dzierżawy. Taki stan rzeczy trwał do końca 2017 roku. Świadkowie potwierdzili również, że wnioskodawca nie mieszka wspólnie z żoną.

Zeznania wnioskodawcy są zgodne z zeznaniami świadków. Ponadto wskazywane przez niego okoliczności związane ze stanem zdrowia oraz korzystaniem z pomocy społecznej z uwagi na brak możliwości podjęcia zatrudnienia zostały potwierdzone dokumentami. Z tego względu zeznania zostały obdarzone wiarą przez Sąd.

Sąd obdarzył wiarą również dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony, a ich forma i treść nie budziła wątpliwości. Dokumenty w postaci decyzji organów pomocy społecznej uzupełniają materiał dowodowy świadcząc, że wnioskodawca faktycznie nie prowadził działalności rolniczej na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Jak stanowi art. 19 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r., poz. 2336, tekst jedn. ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;

3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Na podstawie art. 19 ust. 2a ustawy przepis ust. 2 stosuje się do rolnika, który spełnił określone w nim warunki do dnia 31 grudnia 2017 roku.

W rozpatrywanym stanie faktycznym S. D. osiągnął wiek 60 lat (w dniu(...) roku) oraz podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat. Organ rentowy uznał natomiast, że do dnia 31 grudnia 2017 roku nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ponieważ umowę o dzierżawę gruntów rolnych zawarł dopiero w dniu 29 stycznia 2018 roku.

W myśl art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając m. in. gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

- a) małżonkiem emeryta lub rencisty,
- b) jego zstępnym lub pasierbem,
- c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,
- d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c.

Sąd ustalił, że S. D. od dnia 1 września 2017 roku zawarł ustną umowę dzierżawy z A. K., będącym dla niego osobą obcą, nie mieszczącą się w powyższym katalogu wskazanym w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Na podstawie tej umowy A. K. do dnia 28 stycznia 2018 roku dzierżawił grunty rolne wnioskodawcy, a w dniu 29 stycznia 2018 roku strony zawarły pisemną umowę dzierżawy na okres 10 lat.

Regulacje dotyczące umowy dzierżawy, w tym formy jej zawarcia, znajdują się w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 roku kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r., poz. 1025, tekst jedn. ze zm.). Odnośnie formy zawarcia umowy przepis art. 694 k.c. wskazuje, że do dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy o najmie. Jak natomiast stanowi art. 660 k.c. umowa najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok powinna być zawarta na piśmie. W razie niezachowania tej formy poczytuje się umowę za zawartą na czas nieoznaczony.

Powyższe oznacza, że umowa dzierżawy może być zawarta w formie ustnej. Należy do niej odnieść przepisy ogólne kodeksu cywilnego dotyczące formy dokonywania czynności prawnych, w tym art. 73 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, dokumentową albo elektroniczną, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności. Przepisy dotyczące umowy dzierżawy nie przewidują nieważności przy zawarciu jej w formie ustnej, w związku z czym należy uznać, że umowa zawarta pomiędzy S. D. a A. K. we wrześniu 2017 roku jest ważna. Na okoliczność zawarcia umowy dzierżawy dopuszczalny jest bowiem dowód ze świadków i przesłuchania stron. Samo ustalenie zawarcia ustnej umowy dzierżawy nie jest jednak wystarczające, gdyż dla przyznania prawa do emerytury rolniczej konieczne jest dostarczenie poprzez osobowe środki dowodowe konkretnych danych co do tego czy umowa dzierżawy faktycznie była realizowana (wyrok SA w Łodzi z dnia 8 marca 2017 r., III AUa 629/16, Legalis nr 1611732).

W rozpatrywanej sprawie S. D. podolał ciężarowi dowodowemu z art. 6 k.c. i przedstawił wiarygodne dowody na okoliczność zaprzestania wykonywania przez niego działalności rolniczej na posiadanych gruntach do dnia 31 grudnia 2017 roku. Zgodnie z art. 28 ust. 4 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wydzierżawił grunty rolne od dnia 1 września 2017 roku. Sąd uznał zatem, że spełnił on wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury rolniczej z art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Z tego względu Sąd zmienił zaskarżoną decyzję

i ustalił wnioskodawcy S. D. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2017 roku, tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył wniosek.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.